

Försäljning av mineralgödsel för jord- och trädgårdsbruk under 2006/07

Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2006/07

I korta drag

Korrigerad 2009-07-08

Vid registrering av inkommande uppgifter registrerades några poster av ett kvävegödselmedel som fosforgödselmedel. Uppgifter för kväve, fosfor och kadmium har korrigerats.

Ökad försäljning av mineralgödselkväve

Försäljningen av kväve i mineralgödsel uppgick under gödselåret 2006/07, dvs. under perioden 1 juli 2006 – 30 juni 2007, till 167 100 ton. Det är en ökning med ca 6 900 ton eller drygt 4 procent jämfört med året innan, då lägsta försäljningen sedan mitten av 1960-talet redovisades. En orsak till den ökade försäljningen av kväve i mineralgödsel bedöms vara att prisnivån på 2006-års skörd var högre än åren dessförinnan. Spannmålsarealen ökade något mellan 2006 och 2007, men kan endast förklara en mindre del av förändringen.

Försäljningen av fosfor uppgick till 13 700 ton, en minskning med 0,7 procent jämfört med 2005/06. Kaliumförsäljningen uppgick till 31 200 ton, en ökning jämfört med föregående gödselår med drygt 1 procent. För svavel uppgick försäljningen till 24 000 ton, vilket innebar en ökning med drygt 2 procent jämfört med föregående gödselår.

Försäljningsstatistikens kvantiteter av mineralgödsel är inte direkt överförbara till faktisk användning ett enskilt år.

Via ordinarie handelskanaler för mineralgödsel förekommer även försäljning av ekologiska gödselmedel, till största delen är dessa organiska gödselmedel. Denna försäljning uppgick till drygt 1 000 ton rent kväve, 700 ton fosfor och 400 ton kalium under 2006/07.

Utöver den officiella försäljningen förekommer viss införsel som inte anmäls till skattemyndigheten. Underlag för att skatta storleken på denna införsel saknas.

Kadmiuminnehållet i fosforgödselmedel sålda under 2006/07 beräknas till ca 74 kg eller 5,1 gram per ton fosfor.

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Gunnel Wahlstedt, SCB, tfn 019-17 62 45, gunnel.wahlstedt@scb.se

Statistiken har producerats av SCB, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1403-8978 Serie Miljövärd. Utkom den 3 juli 2008.
URN:NBN:SE:SCB-2007-MI30SM0801_pdf
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Kjell Jansson, SCB.

Innehåll

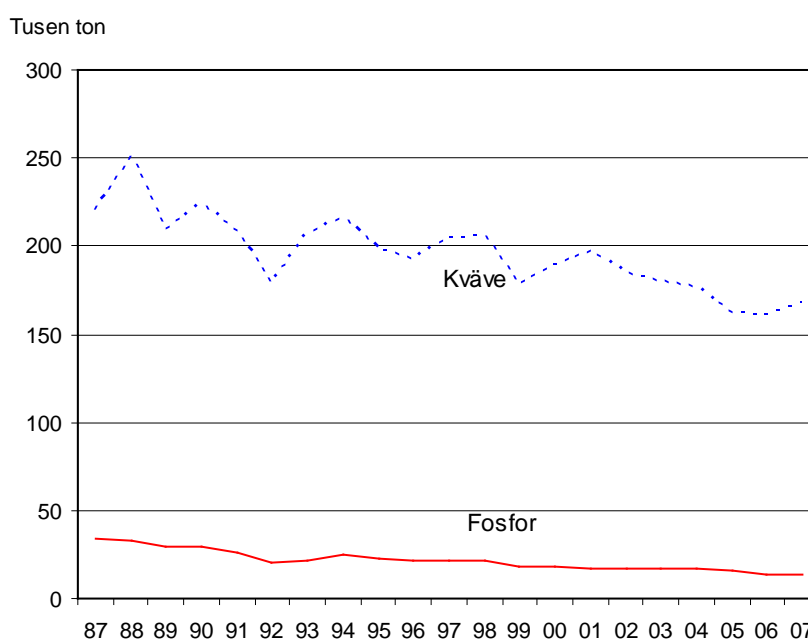
Statistiken med kommentarer	3
Diskussion av årets resultat	4
Internationell jämförelse	4
Tabeller	6
Teckenförklaring	6
1. Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2000/01 – 2006/07, tusen ton kväve (N) ¹	6
1. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2000/01 – 2006/07. Nitrogen (N) in thousands of tonnes	6
2. Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2000/01 – 2006/07, tusen ton fosfor (P) ¹	7
3. Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2000/01 – 2006/07, tusen ton kalium (K) ¹	8
4. Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2000/01 – 2006/07, kväve (N) per hektar utnyttjad åker ¹	9
5. Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2000/01 – 2006/07, fosfor (P) per hektar utnyttjad åker ¹	10
6. Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2000/01 – 2006/07, kalium (K) per hektar utnyttjad åker ¹	11
7. Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2000/01 – 2006/07, tusen ton svavel (S) ¹	12
8. Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2000/01 – 2006/07, svavel (S) per hektar utnyttjad åker ¹	13
Fakta om statistiken	14
Detta omfattar statistiken	14
Så görs statistiken	14
Datainsamling och bearbetning	14
Statistikens tillförlitlighet	15
Bra att veta	15
Tidigare statistik	15
Annan statistik	15
In English	16
Summary	16
List of tables	16
List of terms	17

Statistiken med kommentarer

Försäljningen av kväve, fosfor och kalium i mineralgödsel under gödselåret 2006/07, dvs. under perioden 1 juli 2006 – 30 juni 2007, redovisas i tabellerna 1 – 6. Uppgifter för svavel redovisas i tabell 7 – 8. Eftersom redovisningen för län är osäker (se Statistikens tillförlitlighet) publiceras även resultat för länsgrupper.

Försäljningen av *kväve* i mineralgödsel uppgick gödselåret 2006/07 till 167 100 ton, en ökning med ca 6 900 ton (4 procent) jämfört med föregående år. Under 1990-talet var försäljningen runt 200 000 ton efter att tidigare (sedan 1970-talet) legat på en högre nivå (runt 225 000 ton). Under de tre senast föregående åren sjönk sedan försäljningen per år från 180 000 ton till drygt 160 000 ton.

Försäljning av kväve och fosfor i mineralgödsel åren 1987-2007

Källa: SCB

Försåld mängd kväve per hektar utnyttjad åker uppgick för riket till 71 kg, en ökning med 2 kg per hektar sedan föregående år. Den högsta försäljningen redovisas för Skåne län.

Försäljningen av *fosfor* i mineralgödsel, som visat en neråtgående trend sedan början av 1980-talet, har planat ut och minskningen går långsammare. Försäljningen 06/07 var 0,7 procent mindre jämfört med föregående år. Försäljningen redovisad per hektar utnyttjad åker uppgick till 5,8 kg per hektar.

Försäljningen av *kalium*gödselmedel har ökat något jämfört med föregående år och uppgår för gödselåret 2006/07 till 31 200 ton. Försäljningen redovisad per hektar utnyttjad åkermark var dock oförändrad, 13 kg per hektar.

Försäljningen av *svavel* uppgår 06/07 till 24 000 ton eller 10 kg/ha utnyttjad åkerareal.

2006/07 års beräkningar visar att fosforgödselmedlen innehöll ca 74 kg av tungmetallen *kadmium*. Detta är en minskning jämfört med närmast föregående gödselår. Det genomsnittliga kadmiuminnehållet uppgick till ca 5,1 gram per ton fosfor.

Via ordinarie handelskanaler för mineralgödsel förekommer även försäljning av ekologiska gödselmedel, till största delen är dessa organiska gödselmedel. Denna försäljning uppgick till drygt 1 000 ton rent kväve, 700 ton fosfor och 400 ton kalium under 2006/07.

Diskussion av årets resultat

En orsak till den ökade försäljningen av kväve i mineralgödsel bedöms vara att prisnivån på 2006-års skörd var högre än åren dessförinnan. Spannmålsarealen ökade något mellan 2006 och 2007, men kan endast förklara en mindre del av förändringen.

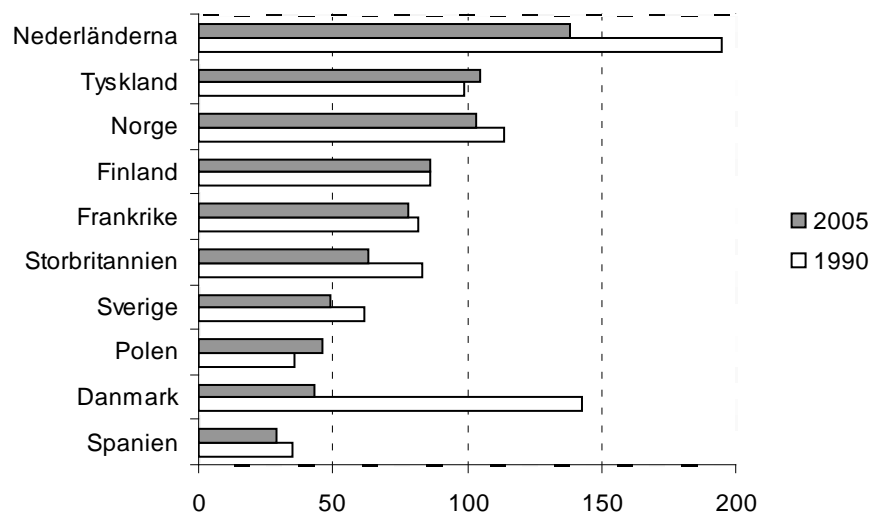
Prisförhållandena på spannmålsmarknaden har medfört att spannmålsodlingen har ökat i Sverige. Ökad spannmålsareal på trädans bekostnad bedöms leda till ökad användning av kväve i mineralgödsel. Prisrelationen mellan kväve och produkt kommer också att påverka ekonomiskt optimal kvävegiva för flertalet grödor. Det är dock tveksamt att de gynnsamma priskvoterna mellan kväve och produkt som utgjorde underlag för planeringen inför 2008 års säsong kommer att bestå.

Internationell jämförelse

Användningen av mineralgödsel varierar kraftigt mellan olika länder. Växtnäringsstillförseln är starkt kopplad till odlingsinriktning och intensitet i produktionen. I förhållande till flertalet europeiska länder har Sverige en relativt låg tillförsel av mineralgödsel. Framförallt Nederländerna men även Tyskland har betydligt större tillförsel per hektar jordbruksmark än Sverige. Samtidigt är bortförseln av näringsämnen via skörden högre i dessa länder än i Sverige.

I nedanstående diagram redovisas tillförsel av mineralgödselkväve och -fosfor per hektar jordbruksmark för några länder i Europa dels för 1990, dels för 2005.

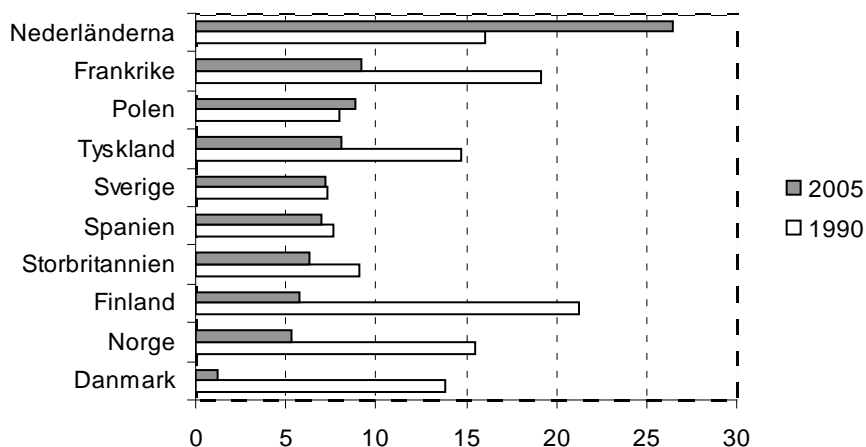
Kväve från mineralgödselmedel, kg/ha jordbruksmark¹, för några europeiska länder 1990 och 2005

1) Åkermark och permanent betesmark

Källa: FAO

Fosfor från mineralgödselmedel, kg/ha jordbruksmark¹, för några europeiska länder 1990 och 2005

1) Åkermark och permanent betesmark

Källa: FAO

Av diagrammen över kväve och fosfor framgår att förbrukningen i regel minskat i de redovisade länderna. De redovisade värdena för Danmark år 2005 bedöms vara låga. År 2002 redovisade Danmark en fosforförbrukning i nivå med Sveriges och en förbrukning av kväve som översteg Sveriges.

Den största nedgången har skett i fosforanvändningen. En stor del av den svenska nedgången skedde före 1990. Nederländerna, som tidigare haft en nedåtgående trend, redovisar en kraftig ökning av förbrukningen år 2005. Variationer mellan åren bl.a. i priserna på mineralgödsel och skördeprodukter, åkerarealens användning och väderleken påverkar förbrukningen.

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
*	Preliminär uppgift	Provisional figure

1. Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2000/01 – 2006/07, tusen ton kväve (N)¹

1. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2000/01 – 2006/07. Nitrogen (N) in thousands of tonnes

Län och länsgrupper	Tusen ton kväve (N)						
	00/01	01/02	02/03	03/04 ²	04/05	05/06	06/07
Hela riket	196,9	184,8	180,1	176,8	161,5	160,3	167,1
Län 10 och 12	54,0	52,1	50,6	50,2	46,8	52,3	48,6
Län 13 och 14	47,2	40,7	40,6	38,8	34,6	30,2	36,0
Län 06, 07 och 08	16,1	15,4	14,0	15,2	13,6	12,6	13,6
Län 05 och 09	24,6	24,0	22,8	22,4	21,3	20,6	21,5
Län 01, 03, 04, 18, 19	38,6	37,1	38,9	37,2	34,1	34,0	35,5
Län 17, 20 och 21	12,4	11,5	9,1	8,6	7,1	7,1	8,3
Län 22, 23, 24 och 25	4,0	4,0	4,0	4,4	4,0	3,5	3,8
01 Stockholms	4,1	4,2	4,6	4,7	4,2	4,0	5,0
03 Uppsala	9,6	10,3	12,5	11,9	11,2	11,0	12,0
04 Södermanlands	10,1	8,6	7,7	7,5	6,9	6,8	6,4
05 Östergötlands	19,4	18,8	17,6	17,4	16,4	15,4	16,3
06 Jönköpings	3,6	3,8	3,4	3,4	2,8	3,0	3,4
07 Kronobergs	2,5	2,5	2,2	2,5	1,9	1,6	1,7
08 Kalmar	9,9	9,2	8,4	9,3	8,8	8,0	8,5
09 Gotlands	5,2	5,2	5,3	5,0	4,9	5,2	5,2
10 Blekinge	2,1	1,9	2,1	1,9	1,9	1,8	2,2
12 Skåne	51,9	50,1	48,5	48,2	44,9	50,5	46,4
13 Hallands	10,3	9,0	7,7 ³	7,6 ³	6,6 ³	5,8	7,8
14 V:a Götaland	36,9	31,7	32,9	31,2	28,0	24,4	28,2
17 Värmlands	5,3	4,8	4,5	4,5	3,4	3,6	4,6
18 Örebro	7,6	7,1	6,8	6,5	5,7	6,0	6,7
19 Västmanlands	7,2	6,9	7,2	6,6	6,1	6,3	5,5
20 Dalarnas	4,4	4,1	3,1 ³	2,7 ³	2,5 ³	2,3	2,5
21 Gävleborgs	2,8	2,7	1,5 ³	1,3 ³	1,2 ³	1,1	1,1
22 Västernorrlands	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,5	0,7
23 Jämtlands	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5
24 Västerbottens	2,1	2,2	2,1	2,2	1,9	1,8	2,1
25 Norrbottens	0,6	0,6	0,6	0,9	0,9	0,7	0,4

1) Vissa osäkerheter kan förekomma i uppgifter fördelade på enskilda län.

2) Reviderade uppgifter för 2003/04 3) Tidigare osäkra uppgifter för enskilda län som efter en omdömning nu anses vara säkra

2. Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2000/01 – 2006/07, tusen ton fosfor (P)¹

2. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2000/01 – 2006/07. Phosphorus (P) in thousands of tonnes

Län och länsgrupper	Tusen ton fosfor (P)						
	00/01	01/02	02/03	03/04 ²	04/05	05/06	06/07
Hela riket	17,0	16,7	16,6	16,8	15,4	13,8	13,7
Län 10 och 12	3,9	4,1	4,1	4,4	4,1	4,3	3,6
Län 13 och 14	4,2	3,6	4,0	3,7	3,5	2,8	3,3
Län 06, 07 och 08	0,9	0,9	0,7	0,8	0,8	0,5	0,5
Län 05 och 09	2,2	2,3	2,2	2,2	2,1	1,8	1,9
Län 01, 03, 04,18,19	4,1	4,2	4,1	4,2	3,7	3,3	3,4
Län 17, 20 och 21	1,3	1,3	1,1	1,1	0,9	0,8	0,8
Län 22, 23, 24 och 25	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2
01 Stockholms	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,3	0,4
03 Uppsala	0,9	1,1	1,3	1,3	1,2	1,0	1,2
04 Södermanlands	0,9	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5
05 Östergötlands	1,6	1,7	1,6	1,6	1,5	1,3	1,4
06 Jönköpings	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
07 Kronobergs	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1
08 Kalmar	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	0,3	0,3
09 Gotlands	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5
10 Blekinge	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
12 Skåne	3,8	3,9	4,0	4,3	4,0	4,2	3,5
13 Hallands	0,7	0,7	0,6 ³	0,6 ³	0,5 ³	0,4	0,5
14 V:a Götaland	3,5	2,9	3,4	3,1	3,0	2,4	2,8
17 Värmlands	0,6	0,6	0,6	0,6	0,4	0,4	0,5
18 Örebro	1,1	1,1	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8
19 Västmanlands	0,7	0,8	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5
20 Dalarnas	0,4	0,4	0,4 ³	0,3 ³	0,3 ³	0,2	0,3
21 Gävleborgs	0,3	0,3	0,2 ³	0,2 ³	0,2 ³	0,1	0,1
22 Västernorrlands	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
23 Jämtlands	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
24 Västerbottens	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
25 Norrbottens	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0

1) Vissa osäkerheter kan förekomma i uppgifter fördelade på enskilda län.

2) Reviderade uppgifter för 2003/04 3) Tidigare osäkra uppgifter för enskilda län som efter en omdömning nu anses vara säkra

3. Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2000/01 – 2006/07, tusen ton kalium (K)¹

3. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2000/01 – 2006/07. Potassium (K) in thousands of tonnes

Län och länsgrupper	Tusen ton kalium (K)						
	00/01	01/02	02/03	03/04 ²	04/05	05/06	06/07
Hela riket	38,8	36,8	36,3	37,0	33,2	30,8	31,2
Län 10 och 12	11,9	12,1	12,2	12,8	11,9	12,2	10,8
Län 13 och 14	9,7	8,3	8,3	8,1	7,3	6,0	7,0
Län 06, 07 och 08	2,9	2,8	2,4	2,6	2,4	1,7	1,9
Län 05 och 09	4,5	4,4	4,3	4,3	4,1	3,8	4,0
Län 01, 03, 04, 18, 19	5,5	5,3	5,1	5,4	4,5	4,4	4,7
Län 17, 20 och 21	3,0	2,7	2,8	2,6	2,0	1,9	2,1
Län 22, 23, 24 och 25	1,3	1,2	1,1	1,1	1,0	0,8	0,7
01 Stockholms	0,6	0,6	0,6	0,8	0,6	0,5	0,8
03 Uppsala	1,0	1,2	1,4	1,4	1,1	1,3	1,3
04 Södermanlands	1,3	1,1	0,8	1,0	0,8	0,7	0,7
05 Östergötlands	2,9	2,8	2,6	2,7	2,6	2,3	2,6
06 Jönköpings	0,8	0,8	0,7	0,7	0,5	0,5	0,7
07 Kronobergs	0,6	0,6	0,5	0,6	0,4	0,3	0,3
08 Kalmar	1,5	1,4	1,2	1,3	1,5	0,9	0,9
09 Gotlands	1,5	1,5	1,7	1,6	1,5	1,4	1,4
10 Blekinge	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4
12 Skåne	11,4	11,6	11,8	12,4	11,5	11,8	10,4
13 Hallands	2,5	2,3	2,1 ³	2,1 ³	1,8 ³	1,1	1,7
14 V:a Götaland	7,2	6,0	6,2	6,1	5,6	5,0	5,3
17 Värmlands	1,6	1,3	1,3	1,4	0,9	1,0	1,1
18 Örebro	1,7	1,5	1,5	1,6	1,3	1,3	1,4
19 Västmanlands	0,9	0,9	0,8	0,6	0,7	0,6	0,5
20 Dalarnas	0,9	0,9	1,1 ³	0,9 ³	0,9 ³	0,6	0,7
21 Gävleborgs	0,5	0,5	0,4 ³	0,4 ³	0,3 ³	0,3	0,3
22 Västernorrlands	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
23 Jämtlands	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
24 Västerbottens	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4
25 Norrbottens	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2

1) Vissa osäkerheter kan förekomma i uppgifter fördelade på enskilda län.

2) Reviderade uppgifter för 2003/04 3) Tidigare osäkra uppgifter för enskilda län som efter en omdömning nu anses vara säkra

4. Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2000/01 – 2006/07, kväve (N) per hektar utnyttjad åker¹

4. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2000/01 – 2006/07.
Nitrogen (N) kg per hectare of utilised arable land

	kg kväve (N) per hektar						
	00/01	01/02	02/03	03/04 ²	04/05	05/06	06/07
Hela riket	84	79	77	75	68	69	71
Län 10 och 12	120	117	113	111	104	118	108
Län 13 och 14	92	79	80	75	67	60	70
Län 06, 07 och 08	65	62	57	62	55	52	55
Län 05 och 09	96	94	90	88	83	81	83
Län 01, 03, 04, 18, 19	77	74	79	75	70	70	72
Län 17, 20 och 21	60	55	44	41	33	34	39
Län 22, 23, 24 och 25	23	23	23	25	21	20	21
01 Stockholms	56	60	67	68	61	59	73
03 Uppsala	75	80	98	93	89	88	84
04 Södermanlands	93	79	72	70	65	64	60
05 Östergötlands	109	106	100	98	93	88	90
06 Jönköpings	43	44	40	40	33	36	40
07 Kronobergs	53	52	47	52	40	34	37
08 Kalmar	86	80	74	82	77	70	74
09 Gotlands	66	66	67	64	62	66	65
10 Blekinge	71	66	71	65	68	64	73
12 Skåne	124	120	116	115	106	122	110
13 Hallands	100	88	75 ³	73 ³	64 ³	57	77
14 V:a Götaland	90	77	81	76 ³	68 ³	60	69
17 Värmlands	58	52	50	49	36	39	49
18 Örebro	83	77	76	73	64	69	74
19 Västmanlands	71	68	72	66	62	65	65
20 Dalarnas	81	76	58 ³	51 ³	45 ³	44	47
21 Gävleborgs	44	43	25 ³	22 ³	19 ³	18	18
22 Västernorrlands	17	16	16	17	13	11	16
23 Jämtlands	14	14	15	14	15	13	13
24 Västerbottens	34	37	34	36	30	29	33
25 Norrbottens	20	19	21	29	25	22	12

1) Vissa osäkerheter kan förekomma i uppgifter fördelade på enskilda län.

2) Reviderade uppgifter för 2003/04 3) Tidigare osäkra uppgifter för enskilda län som efter en omdömning nu anses vara säkra

5. Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2000/01 – 2006/07, fosfor (P) per hektar utnyttjad åker¹

5. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2000/01 – 2006/07. Phosphorus (P) kg per hectare of utilised arable land

	kg fosfor (P) per hektar						
	00/01	01/02	02/03	03/04 ²	04/05	05/06	06/07
Hela riket	7,2	7,1	7,1	7,1	6,5	5,9	5,8
Län 10 och 12	8,7	9,1	9,0	10,0	9,1	9,7	7,9
Län 13 och 14	8,1	7,0	7,9	7,0	6,8	5,5	6,5
Län 06, 07 och 08	3,7	3,7	2,9	3,2	3,3	2,1	2,2
Län 05 och 09	8,5	8,9	8,7	9,0	8,1	7,0	7,2
Län 01, 03, 04, 18, 19	8,1	8,4	8,4	8,0	7,5	6,9	6,9
Län 17, 20 och 21	6,4	6,3	5,5	5,0	4,1	3,9	3,9
Län 22, 23, 24 och 25	2,4	2,4	2,0	2,1	1,8	1,5	1,2
01 Stockholms	6	7	7	6	5	4	5
03 Uppsala	7	8	10	10	10	8	8
04 Södermanlands	8	7	6	7	6	6	5
05 Östergötlands	9	10	9	9	9	7	7
06 Jönköpings	3	3	2	2	2	2	2
07 Kronobergs	4	4	3	4	3	2	2
08 Kalmar	4	4	3	4	4	2	3
09 Gotlands	7	7	8	8	7	6	6
10 Blekinge	5	5	3	4	4	4	3
12 Skåne	9	9	9	10	10	10	8
13 Hallands	7	7	5 ³	5 ³	5 ³	4	5
14 V:a Götaland	8	7	8	8	7	6	7
17 Värmlands	7	6	6	6	4	5	5
18 Örebro	12	12	10	10	9	9	9
19 Västmanlands	7	8	9	8	7	6	6
20 Dalarnas	8	8	7 ³	6 ³	5 ³	5	5
21 Gävleborgs	4	4	3 ³	3 ³	2 ³	2	2
22 Västernorrlands	2	1	1	1	1	0	1
23 Jämtlands	1	1	1	1	1	1	1
24 Västerbottens	3	3	3	3	2	2	2
25 Norrbottens	3	3	3	3	3	2	1

1) Vissa osäkerheter kan förekomma i uppgifter fördelade på enskilda län.

2) Reviderade uppgifter för 2003/04 3) Tidigare osäkra uppgifter för enskilda län som efter en omdömning nu anses vara säkra

6. Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2000/01 – 2006/07, kalium (K) per hektar utnyttjad åker¹

6. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2000/01 – 2006/07.
Potassium (K) kg per hectare of utilised arable land

	kg kalium (K) per hektar						
	00/01	01/02	02/03	03/04 ²	04/05	05/06	06/07
Hela riket	16	16	16	16	14	13	13
Län 10 och 12	27	27	27	28	26	28	24
Län 13 och 14	19	16	16	16	14	12	14
Län 06, 07 och 08	12	11	10	11	10	7	8
Län 05 och 09	17	17	17	17	16	15	15
Län 01, 03, 04, 18, 19	11	11	10	11	9	9	10
Län 17, 20 och 21	14	13	13	13	10	9	10
Län 22, 23, 24 och 25	7	7	6	6	5	5	4
01 Stockholms	9	9	8	12	9	7	12
03 Uppsala	8	9	11	11	9	11	9
04 Södermanlands	12	11	8	9	7	7	6
05 Östergötlands	17	16	15	15	15	13	14
06 Jönköpings	9	9	8	8	6	6	8
07 Kronobergs	13	13	11	13	9	6	6
08 Kalmar	13	12	11	12	13	8	8
09 Gotlands	19	19	22	21	18	17	18
10 Blekinge	18	17	15	16	15	14	13
12 Skåne	27	28	28	29	27	28	25
13 Hallands	24	22	21 ³	20 ³	17 ³	11	16
14 V:a Götaland	17	15	15	15	13	12	13
17 Värmlands	17	14	14	15	10	10	11
18 Örebro	18	17	16	17	15	15	16
19 Västmanlands	9	9	8	6	7	6	6
20 Dalarnas	17	17	20 ³	16 ³	14 ³	12	13
21 Gävleborgs	7	7	7 ³	6 ³	5 ³	5	5
22 Västernorrlands	5	4	2	3	3	2	2
23 Jämtlands	4	3	3	3	3	3	3
24 Västerbottens	10	10	10	9	6	5	6
25 Norrbottens	11	10	10	11	10	8	5

1) Vissa osäkerheter kan förekomma i uppgifter fördelade på enskilda län.

2) Reviderade uppgifter för 2003/04 3) Tidigare osäkra uppgifter för enskilda län som efter en omdömning nu anses vara säkra

7. Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2000/01 – 2006/07, tusen ton svavel (S)¹

7. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2000/01 – 2006/07. Sulphur (S) in thousands of tonnes

Län och länsgrupper	Tusen ton svavel (S)						
	00/01	01/02	02/03	03/04 ²	04/05	05/06	06/07
Hela riket	23,9	22,1	22,6	22,3	22,8	23,5	24,0
Län 10 och 12	6,8	6,5	6,9	7,2	6,8	8,0	7,2
Län 13 och 14	5,7	4,8	5,1	5,1	5,2	4,5	5,4
Län 06, 07 och 08	1,7	1,8	1,5	1,6	1,7	1,4	1,6
Län 05 och 09	2,9	2,8	2,7	2,5	2,9	3,1	3,2
Län 01, 03, 04, 18, 19	4,4	4,1	4,5	4,2	4,5	4,7	4,8
Län 17, 20 och 21	1,7	1,6	1,4	1,1	1,0	1,1	1,3
Län 22, 23, 24 och 25	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
01 Stockholms	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,7
03 Uppsala	1,0	1,1	1,5	1,3	1,3	1,5	1,6
04 Södermanlands	1,1	0,9	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9
05 Östergötlands	2,4	2,2	2,0	1,9	2,3	2,4	2,5
06 Jönköpings	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
07 Kronobergs	0,3	0,4	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
08 Kalmar	1,1	1,0	0,9	1,0	1,1	1,0	1,0
09 Gotlands	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8
10 Blekinge	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
12 Skåne	6,6	6,3	6,7	7,0	6,6	7,7	6,9
13 Hallands	1,2	1,1	1,1 ³	1,1 ³	1,1 ³	0,8	1,1
14 V:a Götaland	4,5	3,7	4,1	4,1	4,3	3,7	4,2
17 Värmlands	0,7	0,6	0,7	0,5	0,5	0,6	0,7
18 Örebro	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9
19 Västmanlands	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7
20 Dalarnas	0,6	0,6	0,5 ³	0,4 ³	0,4 ³	0,4	0,4
21 Gävleborgs	0,4	0,4	0,2 ³	0,2 ³	0,2 ³	0,2	0,2
22 Västernorrlands	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
23 Jämtlands	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
24 Västerbottens	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3
25 Norrbottens	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1

1) Vissa osäkerheter kan förekomma i uppgifter fördelade på enskilda län.

2) Reviderade uppgifter för 2003/04 3) Tidigare osäkra uppgifter för enskilda län som efter en ombedömning nu anses vara säkra

8. Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2000/01 – 2006/07, svavel (S) per hektar utnyttjad åker¹

8. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2000/01 – 2006/07. Sulphur (S) kg per hectare of utilised arable land

	kg svavel (S) per hektar						
	00/01	01/02	02/03	03/04 ²	04/05	05/06	06/07
Hela riket	10,2	9,4	9,7	9,5	9,6	10,1	10,2
Län 10 och 12	15,2	14,6	15,5	16,0	15,2	18,1	15,9
Län 13 och 14	11,2	9,3	10,1	9,8	10,2	9,0	10,5
Län 06, 07 och 08	7,0	7,1	6,0	6,4	6,7	5,9	6,5
Län 05 och 09	11,4	10,9	10,6	9,7	11,3	12,2	12,5
Län 01, 03, 04, 18, 19	8,8	8,3	9,0	8,6	9,1	9,7	9,8
Län 17, 20 och 21	8,2	7,6	6,6	5,0	4,9	5,5	5,9
Län 22, 23, 24 och 25	3,1	3,0	3,3	3,2	3,1	3,1	3,2
01 Stockholms	7	7	8	8	9	8	11
03 Uppsala	8	8	12	10	10	12	12
04 Södermanlands	10	9	7	7	9	9	8
05 Östergötlands	13	12	12	11	13	13	14
06 Jönköpings	4	5	4	4	4	4	5
07 Kronobergs	7	8	5	5	4	3	4
08 Kalmar	10	9	8	9	10	8	9
09 Gotlands	7	8	8	7	8	9	10
10 Blekinge	8	7	8	9	10	11	10
12 Skåne	16	15	16	17	16	19	16
13 Hallands	12	11	11 ³	10 ³	9 ³	8	11
14 V:a Götaland	11	9	10	10	10	9	10
17 Värmlands	7	7	7	6	5	6	7
18 Örebro	10	9	9	9	9	10	10
19 Västmanlands	8	8	8	8	9	9	9
20 Dalarnas	12	11	9 ³	7 ³	7 ³	8	8
21 Gävleborgs	6	6	3 ³	3 ³	3 ³	3	3
22 Västernorrlands	3	2	2	3	2	2	2
23 Jämtlands	2	2	2	2	3	2	2
24 Västerbottens	4	4	4	3	3	4	5
25 Norrbottens	4	4	4	5	4	4	2

1) Vissa osäkerheter kan förekomma i uppgifter fördelade på enskilda län.

2) Reviderade uppgifter för 2003/04 3) Tidigare osäkra uppgifter för enskilda län som efter en ombedömning nu anses vara säkra

Fakta om statistiken

Detta omfattar statistiken

Uppgifter för de sju verksamhetsåren 2000/01 – 2006/07 publiceras i detta SM. I tabellerna redovisas totalkvantiteter av försålda växtnäringssämnen. Dessutom redovisas försäljningen av växtnäringssämnen beräknade per hektar utnyttjad åker. Redovisning ges för län, för länsgrupper och för hela riket.

Några data om användningen av mineralgödselmedel inom skogsbruket redovisas inte i detta SM. Vidare har specialgödselmedel för golfbanor och gödselmedel avsedda för användning i hemträdgårdar exkluderats liksom organiska gödselmedel.

Så görs statistiken

Datinsamling och bearbetning

Uppgiftslämnare

Uppgiftslämnare till statistiken är tillverkare och importörer av mineralgödselmedel. Dessa är enligt lag ålagda att erlægga miljöavgifter med hänsyn till gödselmedlens kväve- och kadmiuminnehåll (1,80 kr per kg kväve och 30 kr för varje gram kadmium som överstiger 5 gram per ton fosfor). Härigenom kan ett register med primärmarknadens aktörer upprättas. I årets undersökning har ingått uppgifter från ett tjugotal företag. Marknaden domineras dock helt av ett fåtal företag. De fem största svarar för över 95 procent av försäljningen.

Redovisningsår

Resultaten i denna rapport avser gödselåret 2006/07 och sammanfaller med branschens verksamhetsår 1 juli – 30 juni. Härigenom underlättas uppgiftsinsamlingen och statistikens kvalitet förbättras. Även den statistik över gödselmedelsförsäljningen som Jordbruksverket publicerar avser perioden 1 juli – 30 juni.

Uppgifter

Uppgiftsinsamlingen om mineralgödselmedelsförsäljningen till jord- och trädgårdsbruket sker samordnat mellan SCB och Jordbruksverket. Uppgifterna har inhämtats via postenkät. För de uppgiftslämnare som så önskar finns möjlighet att lämna uppgifter elektroniskt.

Uppgiftslämnarna har ombetts att sända in uppgifter om försålda mängder av olika mineralgödselmedel under verksamhetsåret 2006/07. Uppgifterna specificeras av uppgiftslämnarna med avseende på produkt, t.ex. kalkammonsalpeter N 28, kalisalt K 50, NPK 21-3-10 osv. Försålda kvantiteter fördelas på län. Endast produkter som sålts till jord- och trädgårdsbruksändamål ska redovisas.

Insamling och granskning

Uppgifterna har samlats in under våren 2007. Olika typer av kontroller har gjorts bl.a. för att undvika att några leveranser redovisas dubbelt.

Utifrån tillverkarnas och importörernas innehållsdeklarationer för enskilda gödselmedel har mängden ren växtnäring i form av kväve (N), fosfor (P), kalium (K) och svavel (S) beräknats. Fosforgödselmedlens innehåll av tungmetallen kadmium (Cd) har också beräknats, dock endast på riksnivå.

Eftersom enstaka mindre uppgiftslämnare försäljning inte har kunnat regionaliseras har approximationer fått göras för att erhålla läns- och länsgruppsskattningar.

Beräkningar

Vid beräkningen av kvantitet per hektar åker har försäljningsuppgifterna dividerats med arealen utnyttjad åker enligt arealuppgifter för 2007 från Jordbruksverket JO 10 SM 0801, (Jordbruksmarkens användning 2007. Slutliga uppgifter) Utnyttjad åker har definierats som summa åkermark exklusive träda, outnyttjad åkermark och ospecificerad åkermark.

Statistikens tillförlitlighet

Det finns flera faktorer som påverkar resultatens kvalitet. Den verkliga förbrukningen inom jord- och trädgårdsbruket under ett visst år bestäms både av inköpen och av eventuella lagerförändringar på enskilda gårdar och i olika handelsled. De uppgifter som publiceras i detta SM måste därför ses som en approximation av användningen under gödselåret 2006/07.

Vid beräkningen av kvantitet per hektar åker har försäljningsuppgifterna dividerats med arealen utnyttjad åker enligt arealuppgifter för 2007. Då görs antagandet att ingen gödsling sker till träda, outnyttjad åkermark respektive ospecificerad åkermark.

Uppgiftslämnarnas fördelning av sålda kvantiteter på olika regioner kan vara osäkra. I vissa fall fraktas mineralgödseln först till en större terminal och vidarebefordras sedan till återförsäljare inom flera län. Resultaten för de i tabellerna angivna länsgrupperna är därför säkrare än länsuppgifterna.

Viss direktimport av mineralgödselmedel, vid sidan av officiella kanaler och utan redovisning till skattemyndigheten, förekommer. I *SOU 2003:9 Skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel* uppskattas den illegala införseln till knappt fem procent av försäljningen.

Bra att veta

Tidigare statistik

Uppgifter om länsvis försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruket insamlades och publicerades t.o.m. 1984/85 av Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien. Statistiken överfördes därefter till SCB. Uppgifter om försålda kvantiteter mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk redovisas årligen av SCB.

Äldre uppgifter om mineralgödsel förbrukningen finns publicerade i ”Handelsgödsel, stallgödsel och kalk i jordbruket – långa tidsserier” (Na 30 SM 9503).

Annan statistik

Vartannat år, senast 2007, intervjuar SCB ca 3 650 lantbrukare över hela landet om deras faktiska förbrukning av mineral- och stallgödsel under ett givet år. Härigenom ges möjlighet till mera detaljerad redovisning av användningen bl.a. regionalt och i olika grödor. Resultat från 2007 års undersökning har publicerats i SM-rapporten (MI 30 SM 0803).

Jordbruksverket publicerar varje år uppgifter om försäljningen av olika mineralgödselmedel på riksnivå. Uppgifter för gödselåret 2006/07 har publicerats i statistikrapport 2008:4.

Dessutom redovisar SCB uppgifter om försäljningen av kalk för jord- och trädgårdsbruk, sjöar, vattendrag och skog, senast (MI 30 SM 0802).

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild Beskrivning av statistiken på SCB:s webbplats, www.scb.se.

In English

Summary

Statistics Sweden produces statistics on sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes. The data are collected from manufacturers and importers of fertilisers. The sales of nitrogen in 2006/07 was 6 900 tonnes (4 percent) higher than the year before and amounted to totally 167 100 tonnes. The sale of phosphorus was this year 0,7 percent lower than the previous and amounted to 14 200 tonnes. For potassium, this year sales was 1 percent higher than the previous year, 31 200 tonnes. The fertilisers sold contained 24 000 tonnes of sulphur. The phosphorus fertilisers contained about 74 kg of cadmium or 5,1 g per tonne phosphorus. The results can sometimes vary between years depending on expected price changes or changes in taxes and charges. The results do not reflect the real need in such cases.

Farmers fertiliser application varies according to soil, season, variety, farm policy, etc. More detailed information on the use and handling of fertilisers based on interviews with farmers is published intermittently and data for 2006/07 is published in a separate report "Use of fertilisers and animal manure in agriculture in 2006/07" (MI 30 SM 0803).

List of tables

Explanation of symbols	6
1. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2000/01 – 2006/07. Nitrogen (N) in thousands of tonnes	6
2. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2000/01 – 2006/07. Phosphorus (P) in thousands of tonnes	7
3. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2000/01 – 2006/07. Potassium (K) in thousands of tonnes	8
4. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2000/01 – 2006/07. Nitrogen (N) kg per hectare of utilised arable land	9
5. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2000/01 – 2006/07. Phosphorus (P) kg per hectare of utilised arable land	10
6. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2000/01 – 2006/07. Potassium (K) kg per hectare of utilised arable land	11
7. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2000/01 – 2006/07. Sulphur (S) in thousands of tonnes	12
8. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2000/01 – 2006/07. Sulphur (S) kg per hectare of utilised arable land	13

List of terms

fosfor	phosphorus
försäljning	sales
hela riket	whole of Sweden
Jordbruksverket (SJV)	The Swedish Board of Agriculture
jord- och trädgårdsbruk	agriculture and horticulture
kadmium	cadmium
kalium	potassium
kväve	nitrogen
län	county
mineralgödsel	commercial fertilisers
svavel	sulphur
växtnäringsämne	plant nutrient